

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพาของผู้ป่วยติดยาเสพติดของศูนย์บำบัดยาเสพติดในเขต 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ซึ่งมีรูปแบบการทดลองดังนี้

$EO_1 \quad X \quad O_2$ เมื่อ $O =$ การวัดค่าตัวแปร
 $CO_1 \quad O_2$ $X =$ การจัดกระทำ (treatment)

โดยผู้วิจัยสร้างสถานการณ์มุ่งพัฒนากิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพาสำหรับผู้ป่วยติดยาเสพติดขึ้น และศึกษาผลที่ได้จากกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนดังกล่าว มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน
2. แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านจิตใจ
4. ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด จังหวัดปัตตานี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ป่วยติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อเลิกยาเสพติดกับศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานีจำนวน 63 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อเลิกยาเสพติด โดยเป็นผู้ป่วยประเภทผู้ป่วยในที่ผ่านขั้นตอนการถอนพิษยาและกำลังรับการ

บำบัดรักษาในขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่บำบัดของศูนย์บำบัดรักษาพยาบาลจิตตจังหวัดปัตตานี ตามเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

- กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะพฤติกรรมแบบพึ่งพา
- กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
- กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาที่กำหนด

ได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรจำนวน 40 คน

2. แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มโดยวิธีการจับคู่เหมือน (Matching) เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพาก่อนการทดลองจากมากไปน้อย เพื่อให้เกิดความคล้ายคลึงกันระหว่าง 2 กลุ่ม ได้จำนวนกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน

2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย : เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพา ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยให้มีความสอดคล้องกับลักษณะ 5 ประการของพฤติกรรมแบบพึ่งพาตามแนวคิดของดร.ทีโอดอร์ มิลลัน ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรม ดังนี้

2.1.1 ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของลักษณะพฤติกรรมพึ่งพาตามแนวคิดของดร.ทีโอดอร์ มิลลัน (Millon, 1977)

2.1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา โดยนำองค์ประกอบของลักษณะพฤติกรรมพึ่งพาตามแนวคิดของดร.ทีโอดอร์ มิลลันที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไปในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับลดพฤติกรรมดังกล่าวทั้ง 5 ประการ โดยอยู่ในส่วนของวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่จัด

2.1.3 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์เพื่อให้ผู้ป่วยติดยาเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบพึ่งพา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะการดำเนินกิจกรรม และระยะทดลองปฏิบัติ

- ระยะดำเนินการกิจกรรม : ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม 12 แผน รวมเป็นระยะเวลา 33 ชั่วโมง ระยะนี้ครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ในขั้นตอนที่ 1 – 7 สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ความรู้สึกไม่พอใจกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่หรือภาวะวิกฤติของชีวิต: ผู้วิจัยได้ใช้สื่อประเภทต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ รูปภาพ และเทคนิคการจัดกิจกรรม เช่น เกมหรือการใช้บทบาทสมมติ เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มทดลองได้ตระหนักถึงปัญหา ที่ส่งผลทำให้กลุ่มทดลองเกิดความไม่พอใจในองค์ประกอบของลักษณะพฤติกรรมทั้งห้าประการ ตัวอย่างเช่น การนำภาพยนตร์เรื่อง Home alone 1 มาฉายให้กลุ่มตัวอย่างชมเพื่อให้เกิดความรู้สึกในองค์ประกอบกังวลกับการถูกทอดทิ้ง

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบตนเอง: ผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มทดลองได้ทบทวนและถ่ายทอดความคิด ความเชื่อของตนเองที่มีต่อกิจกรรมในขั้นตอนที่หนึ่งโดยอาศัยการเขียนบรรยาย การวาดภาพ และการเล่าประสบการณ์ต่างๆ ที่ตนเองเคยประสบในองค์ประกอบทั้ง 5 ประการ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินตนเองอย่างมีวิจารณญาณ: กิจกรรมในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะจัดควบคู่ไปกับขั้นตอนที่ 2 นั่นคือ ให้กลุ่มทดลองได้ประเมินความเหมาะสมของสิ่งที่กลุ่มทดลองได้สะท้อนออกมาในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 4 การวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกันในประสบการณ์ที่คล้ายกัน: ผู้วิจัยจะแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อทำกิจกรรมในขั้นตอนนี้ ซึ่งมักให้สมาชิกได้นำเสนอความคิดของตนเองให้กับกลุ่มได้รับรู้ก่อน และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวคิดหรือความเชื่อของสมาชิกภายในกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 5 การค้นหาทางเลือก: หลังจากกลุ่มทดลองได้ประเมินความเหมาะสมของแนวคิดความเชื่อของสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มย่อยแล้ว ผู้วิจัยก็ให้แต่ละกลุ่มได้คัดเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งถ่ายทอดออกมาโดยการเขียน และวาดภาพเพื่อใช้ในการนำเสนอ

ขั้นตอนที่ 6 การวางแผนการปฏิบัติ: กิจกรรมในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยให้สมาชิกได้วางแผนแนวทางในการเปลี่ยนแปลงตนเองภายในกลุ่มย่อย พร้อมทั้งนำเสนอในทุกๆ กิจกรรม และเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมแต่ละครั้งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยและกลุ่มทดลองกลุ่มใหญ่จะร่วมกันสรุปแนวทางการเปลี่ยนแปลงลักษณะของกลุ่มทดลองร่วมกันในทุกๆ 5 องค์ประกอบของพฤติกรรมแบบทั้งห้า ตัวอย่างเช่น กิจกรรมสถานีซึ่งส่งสัย กิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้นเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้ากลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาแนวทางในการเปลี่ยนแปลงตนเองในการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 7 การศึกษาหาความรู้และทักษะที่ใช้ในการดำเนินงานตามแผน: ผู้วิจัยจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะต่างๆ ตามลักษณะของพฤติกรรมแบบพึ่งพาทั้ง 5 ประการ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีรูปแบบเป็นกิจกรรมกลุ่ม มุ่งเน้นให้กลุ่มทดลองได้ลงมือทำปฏิบัติมีส่วนร่วมเต็มที่ ในกิจกรรม ตัวอย่างเช่น การส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถในการริเริ่ม ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมกล่องกระดาษหัตถ์ศรชัยขึ้น โดยให้กลุ่มตัวอย่างได้พัฒนาความสามารถในการประดิษฐ์กล่องกระดาษจากวัสดุอุปกรณ์ที่มีจำกัดให้ใช้ประโยชน์ได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างได้ฝึกความกล้าแสดงออกด้วยการพูดต่อหน้าสาธารณะตามคำสั่งที่ตนเองได้รับ

นอกจากนี้แผนการจัดกิจกรรมทั้ง 12 แผนยังครอบคลุมลักษณะบ่งชี้ของพฤติกรรมแบบพึ่งพาทั้ง 5 ประการ ดังนี้

ตารางที่ 1 กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพาของผู้ป่วยติดยาเสพติด

องค์ประกอบ	กิจกรรมที่จัด
1. การสร้างสัมพันธภาพ	- กิจกรรม "สิ่งประดิษฐ์แทนตัว" - กิจกรรม "ผ่าแฝด"
2. พึ่งพาผู้อื่นเกินจำเป็น	- กิจกรรม "ปริศนาชวนคิด" - กิจกรรม "สู่ความเป็นหนึ่ง"
3. กังวลกับการถูกทอดทิ้ง	- กิจกรรม "หากฉันเป็น" - กิจกรรม "เวลาเป็นสิ่งมีค่า"
4. ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถในการริเริ่ม	- กิจกรรม "การสร้างความเชื่อมั่น" - กิจกรรม "กล่องกระดาษหัตถ์ศรชัย"
5. คล้อยตามและมีการคบค้าสมาคมแบบยอมตาม	- กิจกรรม "ผู้ตาม" - กิจกรรม "Just Say NO"
6. หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ	- กิจกรรม "หน้าที่ของฉัน" - กิจกรรม "ละครชีวิต"

- ระยะเวลาทดลองปฏิบัติ : ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดกิจกรรมในขั้นตอนการทดลองปฏิบัติตามแผนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ผู้ป่วยซึ่งผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 12 กิจกรรมวางแผนไว้ นั่นคือ แผนการจัดกิจกรรม "ฉันคือคนใหม่" เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ ซึ่งในระยะนี้ครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ในขั้นตอนที่ 8 – 10 ดังนี้

ขั้นตอนที่ 8 การทดลองปฏิบัติตามแผนและประเมินผลย้อนกลับ: ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้กลุ่มทดลองได้นำแนวทางการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปทดลองใช้ในชีวิตประจำวัน ภายในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยจัดให้มีการสนทนากลุ่มเพื่อให้กลุ่มทดลองเล่าถึงการปฏิบัติตนเองในแนวทางใหม่ ผลที่ได้รับ ตลอดจนปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยและกลุ่มทดลองได้ให้เรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น อีกทั้งร่วมกันแก้ปัญหาที่พบอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 9 – 10 การพัฒนาความสามารถและความเชื่อมั่นในตนเองในการปฏิบัติตามบทบาทใหม่ และบูรณาการมโนทัศน์เข้ากับวิถีการดำเนินชีวิต: ผู้วิจัยใช้การพบกลุ่มเพื่อตรวจสอบการพัฒนาความสามารถและความเชื่อมั่น รวมทั้งการบูรณาการมโนทัศน์ โดยให้กลุ่มทดลองถ่ายทอดแนวทางการบูรณาการมโนทัศน์กับวิถีชีวิตหลังจากออกจากศูนย์บำบัดฯ ไปแล้วให้ทั้งผู้วิจัยและสมาชิกท่านอื่นๆ ฟัง

2.1.4 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity): ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพาของผู้ป่วยติดยาเสพติดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ) ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกิจกรรม โดยมีโดยเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านยาเสพติด
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย

ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามี ความสอดคล้องกับเนื้อหา (วรณีย์ แกมเกตุ, 2549: 217) ได้ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ของแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพา

องค์ประกอบ	รายการ	IOC
1. สร้างความสัมพันธ์	- วัตถุประสงค์	1.0
	- ระยะเวลา	0.8
	- วิธีดำเนินการ	0.8
	- สื่อและอุปกรณ์	1.0

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ของแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึงพา

องค์ประกอบ	รายการ	IOC
2. การพึ่งพาผู้อื่นเกินจำเป็น	- วัตถุประสงค์	1.0
	- ระยะเวลา	0.8
	- วิธีดำเนินการ	
	<u>ขั้นตอนที่ 1</u> ความรู้สึกไม่พอใจกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่	1.0
	<u>ขั้นตอนที่ 2</u> การตรวจสอบตนเอง	1.0
	<u>ขั้นตอนที่ 3</u> การประเมินตนเอง	1.0
	<u>ขั้นตอนที่ 4</u> การวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกัน	1.0
	<u>ขั้นตอนที่ 5</u> การค้นหาทางเลือก	1.0
	<u>ขั้นตอนที่ 6</u> การวางแผนการปฏิบัติ	1.0
	<u>ขั้นตอนที่ 7</u> การศึกษาหาความรู้และทักษะที่ใช้เพื่อดำเนินตามแผน	1.0
	- สื่อและอุปกรณ์	1.0
	- การประเมินผล	1.0
	3. กังวลกับการถูกทอดทิ้ง	- วัตถุประสงค์
- ระยะเวลา		0.8
- วิธีดำเนินการ		
<u>ขั้นตอนที่ 1</u> ความรู้สึกไม่พอใจกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่		1.0
<u>ขั้นตอนที่ 2</u> การตรวจสอบตนเอง		1.0
<u>ขั้นตอนที่ 3</u> การประเมินตนเอง		1.0
<u>ขั้นตอนที่ 4</u> การวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกัน		1.0
<u>ขั้นตอนที่ 5</u> การค้นหาทางเลือก		1.0
<u>ขั้นตอนที่ 6</u> การวางแผนการปฏิบัติ		1.0
<u>ขั้นตอนที่ 7</u> การศึกษาหาความรู้และทักษะที่ใช้เพื่อดำเนินตามแผน		1.0

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ของแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพา

องค์ประกอบ	รายการ	IOC
3. กังวลกับการถูกทอดทิ้ง	- สื่อและอุปกรณ์	1.0
	- การประเมินผล	1.0
4. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และความสามารถในการริเริ่ม	- วัตถุประสงค์	1.0
	- ระยะเวลา	0.8
	- วิธีดำเนินการ ขั้นตอนที่ 1 ความรู้สึกไม่พอใจกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่	1.0
	ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบตนเอง	1.0
	ขั้นตอนที่ 3 การประเมินตนเอง	1.0
	ขั้นตอนที่ 4 การวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกัน	1.0
	ขั้นตอนที่ 5 การค้นหาทางเลือก	1.0
	ขั้นตอนที่ 6 การวางแผนการปฏิบัติ	1.0
	ขั้นตอนที่ 7 การศึกษาหาความรู้และทักษะที่ใช้ เพื่อดำเนินตามแผน	1.0
	- สื่อและอุปกรณ์	1.0
	- การประเมินผล	1.0
	4. คล้อยตามและมีการคบค้า สมาคมแบบยอมตาม	- วัตถุประสงค์
ระยะเวลา		0.8
- วิธีดำเนินการ ขั้นตอนที่ 1 ความรู้สึกไม่พอใจกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่		1.0
ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบตนเอง		1.0
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินตนเอง		1.0
ขั้นตอนที่ 4 การวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกัน		1.0
ขั้นตอนที่ 5 การค้นหาทางเลือก		1.0

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ของแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพา

องค์ประกอบ	รายการ	IOC
5. คล้อยตามและมีการคบค้า สมาคมแบบยอมตาม	ขั้นตอนที่ 6 การวางแผนการปฏิบัติ	1.0
	ขั้นตอนที่ 7 การศึกษาหาความรู้และทักษะที่ใช้ เพื่อดำเนินตามแผน	1.0
	- สื่อและอุปกรณ์	1.0
	- การประเมินผล	1.0
6. หลีกเลียงความรับผิดชอบ	- วัตถุประสงค์	1.0
	- ระยะเวลา	0.8
	- วิธีดำเนินการ ขั้นตอนที่ 1 ความรู้สึกไม่พอใจกับสภาพการณ์ที่ เป็นอยู่	1.0
	ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบตนเอง	1.0
	ขั้นตอนที่ 3 การประเมินตนเอง	1.0
	ขั้นตอนที่ 4 การวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกัน	1.0
	ขั้นตอนที่ 5 การค้นหาทางเลือก	1.0
	ขั้นตอนที่ 6 การวางแผนการปฏิบัติ	1.0
	- วิธีดำเนินการ ขั้นตอนที่ 7 การศึกษาหาความรู้และทักษะที่ใช้ เพื่อดำเนินตามแผน	1.0
	- สื่อและอุปกรณ์	0.8
	- การประเมินผล	1.0

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ของแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพา

องค์ประกอบ	รายการ	IOC
6. กิจกรรม "ฉันคือคนใหม่"	- วัตถุประสงค์	1.0
	- ระยะเวลา	1.0
	- วิธีดำเนินการ ขั้นตอนที่ 8 การทดลองปฏิบัติตามแผนและ ประเมินผลย้อนกลับ	1.0
	- ขั้นตอนที่ 9-10 การพัฒนาความสามารถและ ความเชื่อมั่นบทบาทใหม่ และบูรณาการมโน ทัศน์เข้ากับวิถีชีวิต	1.0
	- สื่อและอุปกรณ์	1.0
	- การประเมินผล	1.0

2.2 แบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพา ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยคุณลักษณะบ่งชี้พฤติกรรมแบบพึ่งพาตามแนวคิดของดร. ทีโอดอร์ มิลลัน (Millon, Theodore) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

- พึ่งพาผู้อื่นเกินจำเป็น (Excessive dependency)
- กังวลกับการถูกทอดทิ้ง (Isolation anxiety)
- ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถในการริเริ่ม (Lack of confidence and initiative)
- คล้อยตามและมีการคบค้าสมาคมแบบยอมตาม (Submissive and socially conciliatory)
- หลีกเลียงความรับผิดชอบ (Abdication of responsibilities)

แบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพา ได้แก่ ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมแบบพึ่งพาเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Scale Type) ประกอบด้วย ลักษณะบ่งชี้พฤติกรรมแบบพึ่งพา ได้แก่ พึ่งพาผู้อื่นเกินจำเป็น กังวลกับการถูกทอดทิ้ง ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถในการริเริ่ม คล้อยตามและมีการคบค้าสมาคมแบบยอมตาม หลีกเลียงความรับผิดชอบ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 หมายความว่า ผู้ตอบมีลักษณะตรงกับข้อคำถามมากที่สุด
- 4 หมายความว่า ผู้ตอบมีลักษณะตรงกับข้อคำถามมาก
- 3 หมายความว่า ผู้ตอบมีลักษณะตรงกับข้อคำถามปานกลาง
- 2 หมายความว่า ผู้ตอบมีลักษณะตรงกับข้อคำถามน้อย
- 1 หมายความว่า ผู้ตอบมีลักษณะตรงกับข้อคำถามน้อยที่สุด

ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมแบบพึงพา ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะบ่งชี้พฤติกรรมแบบพึงพาตามแนวคิดของดร.

ทีโอดอร์ มิลลัน (Millon, 1977)

2. สร้างข้อคำถามของแบบวัดพฤติกรรมแบบพึงพาตามแนวคิดของดร. ทีโอดอร์ มิลลัน โดยครอบคลุมลักษณะบ่งชี้พฤติกรรมแบบพึงพา 5 ประการ ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนข้อคำถามแยกตามองค์ประกอบของพฤติกรรมพึงพาทั้ง 5 ด้าน

องค์ประกอบของพฤติกรรมพึงพา	จำนวน ข้อคำถาม	ข้อความเชิงบวก		ข้อความเชิงลบ	
		จำนวน	ข้อที่	จำนวน	ข้อที่
- พึ่งพาผู้อื่นเกินจำเป็น	10	5	11,21,26,36,41	5	1,6,16,31,46
- กังวลกับการถูกทอดทิ้ง	10	3	7,22,37	7	2,12,17,27, 32,42,47
- ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและ ความสามารถในการริเริ่ม	10	4	3,13,33,48	6	8,18,23,28, 38,43
- คล้อยตามและมีการคบค้า สมาคมแบบยอมตาม	10	4	9,14,29,39	6	4,19,24,34, 44,49
- หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ	10	6	10,25,30,35, 45,50	4	5,15,20,40
รวม	50	22		28	

3. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(Content Validity): นำแบบวัดพฤติกรรมแบบพึงพาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ) เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านยาเสพติด
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย

ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหา (วรณีย์ แกมเกตุ, 2549: 217) พบว่ามีข้อคำถามในแบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 50 ข้อมีความสอดคล้องทั้งหมด แต่อย่างไรก็ดีในบางข้อคำถามของแบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพาแม้ว่าจะมีค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดก็ตาม แต่ผู้วิจัยก็ได้ปรับแก้ด้านภาษาให้มีความเหมาะสมขึ้นตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ของแบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพา

ที่	ลักษณะพฤติกรรม	IOC	ข้อความที่ได้รับการแก้ไข
1.	<u>พึ่งพาผู้อื่นเกินจำเป็น</u> ฉันมักขอความเห็นจากเพื่อนในการตัดสินใจ	0.8	ฉันมักขอความเห็นจากผู้อื่นในการตัดสินใจ
2.	ฉันต้องพึ่งพาความเห็นของผู้อื่นในการตัดสินใจ	1.0	
3.	ฉันกำหนดเป้าหมายในการทำงานของตนเองได้	1.0	
4.	ฉันลังเลเมื่อต้องตัดสินใจไม่ว่าเรื่องใดๆ	1.0	
5.	ฉันไม่ต้องพึ่งพาคำแนะนำของผู้อื่นในการแก้ปัญหา	1.0	
6.	ฉันพยายามแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างถึงที่สุด	0.8	
7.	ฉันไม่มั่นใจเมื่อต้องทำอะไรเพียงคนเดียว	1.0	
8.	ฉันใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการทำงาน	1.0	
9.	ฉันตัดสินใจทำอะไรอย่างมีแผนงานได้ด้วยตนเอง	1.0	
10.	ฉันต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นในการทำงาน	1.0	

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ของแบบวัดพฤติกรรมแบบพึงพา

ที่	ลักษณะพฤติกรรม	IOC	ข้อความที่ได้รับการแก้ไข
11.	<u>กังวลกับการถูกทอดทิ้ง</u> ฉันมักอยู่กับเพื่อนตลอดเวลา	0.8	
12.	ฉันมีความสุขเมื่ออยู่คนเดียว	1.0	
13.	ฉันกลัวเพื่อนจะทอดทิ้งฉัน	1.0	
14.	หากฉันแยกจากเพื่อนแล้วจะกังวล และว่าวุ่นใจ	1.0	
15.	ฉันพอใจกับการอยู่คนเดียว	1.0	
16.	ฉันกลัวว่าคนรอบข้างไม่สนใจใยดีฉัน	1.0	
17.	ฉันไม่รู้จะทำอย่างไรเมื่อต้องอยู่ตามลำพัง	1.0	
18.	ฉันมักทำกิจกรรมที่ฉันสนใจเมื่ออยู่คนเดียว	1.0	
19.	ฉันไม่กล้านึกถึงสภาพของตนเองเมื่อแยกจาก กลุ่มเพื่อน	1.0	
20.	ฉันไม่สามารถไปไหนคนเดียวได้	1.0	
21.	<u>ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและ ความสามารถในการริเริ่ม</u> ฉันคิดว่าตนเองมีความสามารถพอ	0.8	ฉันคิดว่าตนเองมีความสามารถ
22.	ฉันไม่ค่อยริเริ่มทำอะไรด้วยตนเอง	1.0	
23.	ฉันชอบทำกิจกรรมแปลกใหม่	1.0	
24.	ฉันรู้สึกท้อถอยเมื่อถูกตำหนิ	1.0	
25.	ฉันเสียงสั่นทุกครั้งเวลาพูดต่อหน้าสาธารณะ	1.0	
26.	ฉันคล้อยตามผู้อื่นเมื่อมีคนทักท้วงความคิดของ ฉัน	1.0	
27.	ฉันตัดสินใจเองได้โดยไม่ลังเล	1.0	
28.	ฉันไม่ชอบเป็นจุดสนใจของคนหมู่มาก	1.0	
29.	ฉันไม่ชอบแข่งขันกับผู้อื่น	1.0	
30.	ฉันพอใจในสภาพที่ตนเองเป็นอยู่	1.0	

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ของแบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพา

ที่	ลักษณะพฤติกรรม	IOC	ข้อความที่ได้รับการแก้ไข
31	<u>คล้อยตามและมีการคบค้าสมาคมแบบยอมตาม</u> ฉันไม่สบายใจเมื่อทำอะไรแตกต่างไปจากคนอื่น ๆ	1.0	
32	ฉันมีความเป็นตัวของตัวเอง	1.0	
33	ฉันสามารถทำสิ่งที่ตรงข้ามกับคนส่วนใหญ่ได้	1.0	
34	ฉันไม่กล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่ม	1.0	
35	ฉันมักยอมทำตามความต้องการของผู้อื่น	0.8	
36	ฉันยึดมั่นตามความเชื่อและความรู้สึกของตนเอง	1.0	
37	ฉันไม่กล้าปฏิเสธเพื่อน เพื่อความสัมพันธ์ที่ดีคงไว้	1.0	ฉันไม่กล้าปฏิเสธเพื่อน ทั้งนี้เพื่อความสัมพันธที่ดีคงไว้
38	ฉันสามารถรับรู้ เมื่อบุคคลรอบข้างมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป	0.8	ฉันสามารถรับรู้ได้ ถ้าบุคคลรอบข้างมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป
39	ฉันมักยอมเสียสละความต้องการของตนเองเพื่อความพอใจของผู้อื่น	1.0	
40	ฉันมักยอมรับข้อเรียกร้องของผู้อื่นในทุกเรื่อง	1.0	ฉันมักทำตามข้อเรียกร้องของผู้อื่นในทุกเรื่อง
41	<u>หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ</u> ฉันมักหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย	1.0	
42	ฉันทำกิจกรรมใดๆ อย่างเต็มความสามารถ	1.0	
43	ฉันมักทำหน้าที่เป็นผู้ตาม	0.6	
44	ฉันไม่ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายคนเดียว	0.8	
48	ฉันชอบทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้มีผู้คอยกำหนดทิศทางในการทำงานของฉัน	1.0	ฉันชอบทำงานเป็นกลุ่มโดยมีผู้คอยกำหนดทิศทางในการทำงานของฉัน
49	ฉันมีความตรงต่อเวลาในการทำงาน	1.0	
50	ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องเตือนหรือควบคุม	1.0	

4. การหาความเที่ยง (Reliability): นำแบบวัดที่ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับผู้ป่วยติดยาเสพติดในสถานบำบัดรักษา ยาเสพติดจังหวัดสงขลาจำนวน 30 คนในวันที่ 22 มกราคม 2551 แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีเกณฑ์ค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 129-130) ซึ่งผลการคำนวณ พบว่า แบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเท่ากับ 0.854 ถือว่ามีความเหมาะสม

5. นำแบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพาที่แก้ไขแล้วไปใช้วัดระดับพฤติกรรมแบบพึ่งพาของผู้ป่วยติดยาเสพติดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยทดสอบทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งมีวิธีการตอบและการให้คะแนน คือ ให้ผู้ตอบอ่านในแต่ละข้อ ผู้ตอบจะเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวให้ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบ ตอบทีละข้อทั้งหมด 50 ข้อ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึงว่ามีลักษณะตรงกับข้อคำถามมากที่สุด ได้ 5 คะแนน

มาก หมายถึงว่ามีลักษณะตรงกับข้อคำถามมาก ได้ 4 คะแนน

ปานกลาง หมายถึงว่ามีลักษณะตรงกับข้อคำถามปานกลาง ได้ 3 คะแนน

น้อย หมายถึงว่ามีลักษณะตรงกับข้อคำถามน้อย ได้ 2 คะแนน

น้อยที่สุด หมายถึงว่ามีลักษณะตรงกับข้อคำถามน้อยที่สุด ได้ 1 คะแนน

และข้อความที่มีความหมายด้านลบจะให้คะแนนตรงกันข้ามดังนี้

มากที่สุด หมายถึงว่ามีลักษณะตรงกับข้อคำถามมากที่สุด ได้ 1 คะแนน

มาก หมายถึงว่ามีลักษณะตรงกับข้อคำถามมาก ได้ 2 คะแนน

ปานกลาง หมายถึงว่ามีลักษณะตรงกับข้อคำถามปานกลาง ได้ 3 คะแนน

น้อย หมายถึงว่ามีลักษณะตรงกับข้อคำถามน้อย ได้ 4 คะแนน

น้อยที่สุด หมายถึงว่ามีลักษณะตรงกับข้อคำถามน้อยที่สุด ได้ 5 คะแนน

โดยค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้จากข้อความแต่ละข้อ จุดทศนิยมเพียง 2 ตำแหน่ง

โดยมีความหมายดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมแบบพึ่งพาน้อยที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมแบบพึ่งพาน้อย

2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมแบบพึ่งพานานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมแบบพึ่งพามาก

0.50-1.49 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมแบบพึ่งพามากที่สุด

2.3 ประเด็นในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้พัฒนาประเด็นในการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระยะทดลองปฏิบัติหลังจากกลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาประเด็นในการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะบ่งชี้พฤติกรรมแบบพึ่งพาตามแนวคิดของดร. ทีโอดอร์ มิลลัน (Millon, 1977) และกระบวนการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ของเมซิโรว (Mazirow)

2. สร้างข้อคำถามซึ่งเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่มทั้งหมด 7 ประเด็น ครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ในขั้นตอนที่ 8-10 ได้แก่ การทดลองปฏิบัติตามแผน พัฒนาความสามารถและความเชื่อมั่น ตลอดจนการบูรณาการมโนทัศน์ใหม่เข้ากับวิถีการดำเนินชีวิต ดังนี้

ตารางที่ 5 ประเด็นคำถามแยกตามกระบวนการในการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพาของผู้ป่วยติดยาเสพติด

กระบวนการ	ประเด็นคำถาม
ขั้นตอนที่ 8 การทดลองปฏิบัติตามแผน	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกได้นำแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองไปใช้อย่างไรบ้างในการดำเนินชีวิต 2 สัปดาห์ - สมาชิกพบปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้างในการนำปฏิบัติตามบทบาทใหม่ของตนเอง - สมาชิกคิดว่ามีแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เผชิญอย่างไรบ้าง
ขั้นตอนที่ 9 การพัฒนาความสามารถและความเชื่อมั่น	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกคิดว่าตนเองสามารถปฏิบัติตามบทบาทใหม่ได้ประสบความสำเร็จบรรลุจุดหมายของกิจกรรมได้หรือไม่ อย่างไร - สมาชิกคิดว่าตนเองได้พัฒนาความสามารถในด้านใดบ้างที่เป็นประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามบทบาทใหม่ของตนเอง
ขั้นตอนที่ 10 การบูรณาการมโนทัศน์ใหม่เข้ากับวิถีการดำเนินชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกคิดว่าเมื่อตนเองออกจากศูนย์บำบัดฯ ไปแล้วจะมีแนวทางการบูรณาการสิ่งที่ได้เรียนรู้และปฏิบัติไปแล้วกับการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองอย่างไร

นอกจากกระบวนการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ทั้ง 3 ขั้นตอนแล้ว ประเด็นคำถามยังครอบคลุมลักษณะบ่งชี้พฤติกรรมแบบพึงพาทั้ง 5 ประการอีกด้วย ซึ่งประกอบด้วย

ตารางที่ 6 ประเด็นคำถามแยกตามองค์ประกอบของพฤติกรรมพึงพา 5 ด้าน

องค์ประกอบ ของพฤติกรรมแบบพึงพา	ประเด็นคำถาม
<p>พึงพาผู้อื่นเกินจำเป็น กังวลกับการถูกทอดทิ้ง ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถในการริเริ่ม คล้อยตามและมีการคบค้าสมาคมแบบยอมตาม และการหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ</p>	<p>- สมาชิกคิดว่าตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองในด้านใดบ้าง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพึ่งพาผู้อื่นเกินจำเป็น - กังวลกับการถูกทอดทิ้ง - ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถในการริเริ่ม - คล้อยตามและมีการคบค้าสมาคมแบบยอมตาม - หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ

3. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(Content Validity): นำประเด็นในการสนทนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านยาเสพติด
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย

ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์ ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามี ความสอดคล้องกับเนื้อหา (วรณี แกมเกตุ, 2549: 217) พบว่าข้อคำถามในประเด็นสนทนามีความสอดคล้องทั้งหมด แต่อย่างไรก็ดีในบางข้อคำถามของประเด็นสนทนากลุ่มแม้ว่าจะมีค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดก็ตาม แต่ผู้วิจัยก็ได้ปรับแก้ด้านภาษาให้มีความเหมาะสมขึ้นตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ ดังนี้

ตารางที่ 7 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of consistency) ของประเด็นในการสนทนากลุ่ม

ลำดับที่	ประเด็นคำถาม	IOC	ประเด็นคำถามที่ได้รับการแก้ไข
1	สมาชิกได้นำแนวทางในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองไปใช้ อย่างไรบ้างในชีวิต 2 สัปดาห์	1.0	
2	สมาชิกพบปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้างในการนำปฏิบัติตามบทบาท ใหม่ของตนเอง	1.0	
3	สมาชิกคิดว่ามีแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เผชิญอย่างไรบ้าง	1.0	
4	สมาชิกคิดว่าตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองใน ด้านใดบ้าง <ul style="list-style-type: none"> - การพึ่งพาผู้อื่นเกินจำเป็น - กังวลกับการถูกทอดทิ้ง - ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถในการริเริ่ม - คล้อยตามและมีการคบค้าสมาคมแบบยอมตาม - หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ 	1.0	

ตารางที่ 7 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของประเด็นในการสนทนากลุ่ม

ลำดับที่	ประเด็นคำถาม	IOC	ประเด็นคำถามที่ได้รับการแก้ไข
5	สมาชิกคิดว่าตนเองสามารถปฏิบัติตามบทบาทใหม่ได้ประสบความสำเร็จบรรลุจุดมุ่งหมายของกิจกรรมได้หรือไม่ อย่างไร	1.0	
6	สมาชิกคิดว่าตนเองได้พัฒนาความสามารถในด้านใดบ้างที่เป็นประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามบทบาทใหม่ของตนเอง	1.0	
7	สมาชิกคิดว่าเมื่อตนเองออกจากศูนย์บำบัดฯ ไปแล้วจะมีแนวทางการบูรณาการสิ่งที่ได้เรียนรู้และปฏิบัติไปแล้วกับการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองอย่างไร	1.0	สมาชิกคิดว่าเมื่อตนเองออกจากศูนย์บำบัดฯ ไปแล้วจะมีแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้และปฏิบัติไปแล้วไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองอย่างไร

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการจัดกิจกรรมและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขอความอนุเคราะห์กับทางศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด จังหวัดปัตตานีเพื่อขอข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพาให้แก่ผู้ป่วยติดยาเสพติด
2. ขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่บำบัดยาเสพติดในการคัดเลือกผู้ป่วยที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้จำนวน 40 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพาที่สร้างขึ้นไปวัดระดับพฤติกรรมแบบพึ่งพากับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 40 คน เพื่อเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (Pretest) รวมถึงเป็นประโยชน์ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม นั่นคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีการจับคู่เหมือน (Matching) เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพาก่อนการทดลองจากมากไปน้อย เพื่อให้เกิดความคล้ายคลึงกันระหว่าง 2 กลุ่ม

ขั้นทดลอง

4. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพาตามแผนการจัดกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มผู้ป่วยติดยาเสพติดที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพาที่ผู้วิจัยจัดขึ้น

4.2 กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มผู้ป่วยติดยาเสพติดที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบพึ่งพาที่ผู้วิจัยจัดขึ้น แต่ดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพของทางศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานีตามปกติ

4.3 ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่

4.3.1 ระยะการดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหมด 11 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมใช้เวลา 3

ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 33 ชั่วโมง สอดคล้องกับคำกล่าวของทองเรียน อมรัชกุล (2520) ที่ว่า การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกฝนพัฒนาบุคลากรให้ได้ผลควรดำเนินการทั้งสิ้น 20-30 ชั่วโมง

4.3.2 ระยะเวลาทดลองปฏิบัติจำนวน 2 สัปดาห์ พร้อมทั้งมีการสนทนากลุ่มตามประเด็นการสนทนากลุ่มเพื่อประเมินและให้ผลย้อนกลับ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวมเป็นจำนวน 2 ครั้ง

ขั้นหลังการทดลอง

5. ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมแบบฟังพาที่สร้างขึ้นไปวัดระดับพฤติกรรมแบบฟังพาที่เพื่อประเมินผู้ปวยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม (Posttest)

6. วิเคราะห์ข้อมูล

สามารถสรุปขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการดำเนินการ

ช่วงเดือน	สัปดาห์ที่	การดำเนินการ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
พฤศจิกายน 2550	1 - 2	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้วิจัยติดต่อทำจดหมายจากสำนักงานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา - ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ ได้แก่ แผนการจัดการกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้จากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมแบบฟังพาที่ของผู้ติดยาเสพติด แบบวัดพฤติกรรมแบบฟังพาที่ และประเด็นสนทนากลุ่ม - ผู้วิจัยนำเครื่องมือให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - ผู้ทรงคุณวุฒิ (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ) - อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการดำเนินการ

ช่วงเดือน	สัปดาห์ที่	การดำเนินการ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
		เหมาะสมก่อนนำไปให้ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ	
พฤศจิกายน 2550	3-4	- ผู้วิจัยส่งบทสรุปเนื้อหา วิทยานิพนธ์ เครื่องมือพร้อมทั้ง คำร้องขอความร่วมมือเรียน เชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน	- ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน
ธันวาคม 2550	1-4	- ผู้วิจัยได้รับเครื่องมือจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ และแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ - ผู้วิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ตรวจสอบความ ถูกต้องเหมาะสม	- ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน - อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
มกราคม 2551	1-2	- ผู้วิจัยติดต่อขอจดหมาย จากสำนักงานหลักสูตรและการ สอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เพื่อ ขอตกลงใช้เครื่องมือวิจัยใน ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด จังหวัดสงขลา และขอความ ร่วมมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลในการทำวิจัยที่ศูนย์ บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัด ปัตตานี	- สำนักงานหลักสูตรและการ สอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
มกราคม 2551	3	- ผู้วิจัยนำแบบวัด พฤติกรรมแบบพึ่งพาไปทดลอง ใช้กับผู้ป่วยติดยาเสพติดของ ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด จังหวัดสงขลา พร้อมทั้ง	- กลุ่มผู้ป่วยติดยาเสพติดของ ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการดำเนินการ

ช่วงเดือน	สัปดาห์ที่	การดำเนินการ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
มกราคม 2551	4	<p>จดหมายขอความร่วมมือที่ทางคณะครุศาสตร์ออกให้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้วิจัยนำผลของแบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพาของผู้ป่วยติดยาเสพติดของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดสงขลามาหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) - ผู้วิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
กุมภาพันธ์ 2551	1 - 3	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้วิจัยนำจดหมายขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปให้กับทางผู้อำนวยการศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานี - ผู้วิจัยพูดคุยทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดปัตตานีถึงเรื่องวัน เวลาที่เหมาะสมในทดลองจัดกิจกรรม ตลอดจนขอความร่วมมือในการจัดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในการวิจัยครั้งนี้ - ผู้วิจัยเริ่มต้นทดลองจัดกิจกรรมและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดพฤติกรรมแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานี - เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมให้กับคนไข้ติดยาเสพติดภายในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานี - ผู้ป่วยติดยาเสพติดของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานีทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการดำเนินการ

ช่วงเดือน	สัปดาห์ที่	การดำเนินการ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
		ฟังพาท่อนการทดลอง ในวันที่ 6 – 20 กุมภาพันธ์ 2551	
กุมภาพันธ์ 2551	4	- ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยประเด็นสนทนากลุ่ม และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดพฤติกรรมแบบฟังพาท่อนการทดลองกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	- ผู้ป่วยติดยาเสพติดของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานีทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
มีนาคม 2551	1 - 4	- ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ - ผู้วิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม	- อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวัดระดับพฤติกรรมแบบฟังพาท่อนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows โดยกำหนดแนวทาง ดังนี้

1. นำคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมแบบฟังพาท่อนก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมแบบฟังพาท่อน ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมแบบฟังพาท่อนของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบ t (t-test dependent)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมแบบฟังพาท่อนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบ t (t-test independent)

สำหรับข้อมูลที่ได้จากการประเด็นการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมแบบพหุพิสัยทั้งก่อนทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยมีสูตรดังนี้

สูตรหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) (ประคอง กรรณสูตร, 2525)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่าเฉลี่ย

fx แทนผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนนนั้น

N แทนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) (สุวัฒนา อุทัยรัตน์, 2536)

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทนคะแนนที่กำหนดตามสเกล

f แทนจำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

N แทนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2. การหาความเที่ยงด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) อังโน (เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2537) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_t^2}\right)$$

- เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง
 k คือ จำนวนข้อคำถามทั้งหมดในแบบสอบถาม
 σ_i^2 คือ ค่าความแปรปรวนรายข้อของแบบสอบถาม
 σ_t^2 คือ ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. การทดสอบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมแบบพึ่งพาก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมแบบพึ่งพาระหว่างกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ ที (t-test) ซึ่งมีสูตร ดังนี้ (สุวรรณ อุทัยรัตน์, 2536)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right]}} , df = n_1 + n_2 - 2$$

- เมื่อ t แทนค่าอัตราส่วน
 \bar{X}_1 แทนค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มทดลอง
 \bar{X}_2 แทนค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มควบคุม
 S_1^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
 S_2^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
 n_1 แทนขนาดของกลุ่มทดลอง
 n_2 แทนขนาดของกลุ่มควบคุม
 df แทนค่าขั้นแห่งความเป็นอิสระ